

Етички одбор Високог савета судства, на седници одржаној 16.09.2022. године, поводом поднетих иницијатива за начелно мишљење, а у складу са чланом 43 Правилника о раду Етичког одбора Високог савета судства („Службени гласник РС”, бр. 68/22), је усвојио

НАЧЕЛНО МИШЉЕЊЕ број 1/22

Давање изјаве средствима јавног информисања, у којој помиње и објашњава само један од по закону могућих исхода судског поступка у коме поступа, представља понашање судије које није у складу са Етичким кодексом судија.

Такво понашање судије није у складу са принципом непристрасности (принцип 2, тачке 2.2 и 2.5) и принципом оданости принципима Етичког кодекса (принцип 7, тачка 1), јер је судија дужан да избегне ситуације које могу довести у сумњу његову непристрасност, како у јавности тако и код странака у судском поступку у коме поступа, те је дужан да се уздржи од давања коментара за које би се могло оправдано претпоставити да могу утицати на окончање поступка у коме поступа и утицати на правичност суђења, било ком лицу или о било ком питању, као и да се уздржи од сваког понашања које може довести до његовог изузећа од поступања у поступку.

ЕТИЧКИ КОДЕКС СУДИЈА

2. НЕПРИСТРАСНОСТ

Судија је дужан да непристрасно води поступак по својој савести, у складу са властитом проценом чињеница и тумачењем права, уз обезбеђење правичног суђења, суђења у разумном року и поштовања процесних права странака гарантованих Уставом, законом и међународним актима.

2.2. Судија у обављању судијске функције, својим понашањем у суду и ван суда, одржава и јача поверење јавности и странака у поступку у непристрасност судија и судова.

2.5. Судија је дужан да се уздржи од давања изјава или коментара у јавности, због којих би се у предметима у којима поступа могао створити утисак пристрасности и нарушити правичност суђења. Судија је дужан да се уздржи од давања било каквих обавештења или коментара у медијима о конкретним предметима који би могли да утичу на исход поступка.

7. ОДАНОСТ ПРИНЦИПИМА ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

Судија је дужан да се у свакој прилици придржава Етичког кодекса и принципи овог кодекса су начин живота судије.

7.1. Судија је дужан да у свакој прилици оставља утисак беспрекорног понашања.

НАЧЕЛНО МИШЉЕЊЕ број 2/22

Јавно изјашњавање да је симпатизер одређене политички странке, представља понашање судије које није у складу са Етичким кодексом судија.

Такво понашање судије није у складу са принципом независности (принцип 1, тачке 1.2 и 1.3), принципом достојанствености (принцип 4, тачке 4.1 и 4.3) и принципом оданости принципима Етичког кодекса (принцип 7, тачка 1), јер иако као било који грађанин, има право на слободу говора, мишљења, удруживања и окупљања, судија у коришћењу ових права увек мора да се понаша тако да сачува дигнитет судијске функције и независност и непристрасност судства, те у складу са тим у свом јавном деловању, мора оставити утисак политичке неутралности. Судија не само да неће имати непримерене везе са политичким странкама, или бити под њиховим утицајем, него мора разумном посматрачу и да делује као да такве везе и утицаји не постоје.

ЕТИЧКИ КОДЕКС СУДИЈА

1. НЕЗАВИСНОСТ

Судија је у вршењу судијске функције независан и потчињен само Уставу и закону. Судија је слободан у заступању свог схватања, утврђивању чињеница и примени права у свему о чему одлучује. Судија није дужан да икоме, па ни другим судијама и председнику суда, објашњава своја правна схватања и утврђено чињенично стање, изузев у образложењу одлуке или кад то закон посебно налаже.

1.2. Судија је **независан у односу на** законодавну и извршну власт, медије и друге институције друштва, **политичке партије**, друге судије и у односу на странке у поступку у коме суди.

1.3. Судија промовише високе стандарде судијског понашања и придржава их се у циљу **одржавања и јачања поверења јавности у независност судија и судова.**

4. ДОСТОЈАНСТВЕНОСТ

Судија је дужан да у обављању судијске функције и у поступцима ван суда развија стандарде понашања који доприносе очувању угледа и достојанства суда и судија.

4.1. Судија мора да се **уздржава од** недоличних поступака, као и **од поступака који могу нарушити поверење јавности у суд.**

4.3. Судија, као лице изложено сталном суду јавности, слободно и својевољно, **прихвата лична ограничења, која му намеће судијска функција.**

7. ОДАНОСТ ПРИНЦИПИМА ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

Судија је дужан да се у свакој прилици придржава Етичког кодекса и принципи овог кодекса су начин живота судије.

7.1. Судија је дужан да у **свакој прилици оставља утисак беспрекорног понашања.**

НАЧЕЛНО МИШЉЕЊЕ број 3/22

Тражење и узимање новца на позајмицу од адвоката - заступника странке у току трајања поступка у коме поступа или по његовом окончању, представља понашање судије које није у складу са Етичким кодексом судија.

Такво понашање судије није у складу са принципом непристрасности (принцип 2, тачке 2.2, 2.3, 2.8), принципом достојанствености (принцип 4, тачке 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5 и 4.6) и принципом оданости принципима Етичког кодекса (принцип 7, тачка 7.1), јер је судија, ради очувања сопственог угледа и поверења јавности у суд, дужан да се понаша тако да избегне ситуације које могу довести у сумњу његову непристрасност, или могу створити утисак да своју функцију користи ради остварења личног интереса, те је дужан да се на такав начин понаша и у личним односима са адвокатима, посебно када су пуномоћници странака у поступку у коме поступа.

ЕТИЧКИ КОДЕКС СУДИЈА

2. НЕПРИСТРАСНОСТ

Судија је дужан да **непристрасно води поступак** по својој савести, у складу са властитом проценом чињеница и тумачењем права, уз обезбеђење правичног суђења, суђења у разумном року и поштовања процесних права странака гарантованих Уставом, законом и међународним актима.

2.2. Судија у обављању судијске функције, својим понашањем у суду и ван суда, **одржава и јача поверење јавности и странака у поступку у непристрасност судија и судова.**

2.3. Судија је дужан да се уздржи од суђења у поступцима у којима постоје разлози који доводе у сумњу његову непристрасност. **Сумњу у непристрасност судије нарочито подстичу породичне, пријатељске, пословне, социјалне и сличне везе са странкама и њиховим заступницима.**

2.8. Судија је дужан да ван суда, у својим личним односима са припадницима правне професије, **избегава ситуације које би оправдано могле да изазову сумњу у његову непристрасност.**

4. ДОСТОЈАНСТВЕНОСТ

Судија је дужан да у обављању судијске функције и у поступцима ван суда развија стандарде понашања који доприносе **очувању угледа и достојанства суда и судија.**

4.1. Судија мора да се **уздржава од недоличних поступака, као и од поступака који могу нарушити поверење јавности у суд.**

4.2. Судија је дужан да **чува углед суда и судијске функције** кроз писану и изговорену реч.

4.3. Судија, као лице изложено сталном суду јавности, слободно и својевољно, **прихвата лична ограничења**, која му намеће судијска функција.

4.4. Судија не сме да користи положај судијске функције ради остваривања **сопствених интереса**, интереса чланова своје породице или других лица, нити сме да дозволи другима лицима да оставе утисак да се било ко налази у таквом посебном положају да може да утиче на рад судије.

4.5. Судија и чланови његове породице неће тражити нити примати било какве поклоне, завештање, **позајмицу или услугу везано за поступање** или пропуштање у обављању судијске функције, нити ће судија дозволити да то учини неко од судског особља.

4.6. Судија је дужан да се **уздржава од сваког поступка којим се ствара утисак о постојању корупције у суду**.

7. ОДАНОСТ ПРИНЦИПИМА ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

Судија је дужан да се у свакој прилици придржава Етичког кодекса и принципи овог кодекса су начин живота судије.

7.1. Судија је дужан да у свакој прилици оставља утисак **беспрекорног понашања**.

НАЧЕЛНО МИШЉЕЊЕ број 4/22

Учестало тражење или узимање новца на зајам од колега судија, запослених у суду, судија поротника, вештака и јавног тужиоца, као и одуговлачење или избегавање враћања узетог дуга, представља понашање судије које није у складу са Етичким кодексом судија.

Такво понашање судије није у складу са принципом достојанствености (принцип 4, тачке 4.1, 4.3 и 4.4) и принципом оданости принципима Етичког кодекса (принцип 7, тачка 7.1), јер је судија дужан да у свакој прилици оставља утисак беспрекорног понашања. Ради очувања сопственог угледа и достојанства функције коју обавља и поверења јавности у суд, судија је дужан да се према дугим судијама, запосленима у суду, као и према лицима која учествују у судском поступку, понаша тако да избегне ситуације које могу створити утисак да своју функцију користи ради остварења личног интереса.

ЕТИЧКИ КОДЕКС

4. ДОСТОЈАНСТВЕНОСТ

Судија је дужан да у обављању судијске функције и у поступцима ван суда развија стандарде понашања који доприносе очувању угледа и достојанства суда и судија.

4.1. Судија мора да се уздржава од недоличних поступака, као и од поступака који могу нарушити поверење јавности у суд.

4.3. Судија, као лице изложено сталном суду јавности, слободно и својевољно, прихвата лична ограничења, која му намеће судијска функција.

4.4. Судија не сме да користи положај судијске функције ради остваривања сопствених интереса, интереса чланова своје породице или других лица, нити сме да дозволи другима лицима да оставе утисак да се било ко налази у таквом посебном положају да може да утиче на рад судије.

7. ОДАНОСТ ПРИНЦИПИМА ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

Судија је дужан да се у свакој прилици придржава Етичког кодекса и принципи овог кодекса су начин живота судије.

7.1. Судија је дужан да у свакој прилици оставља утисак беспрекорног понашања.

НАЧЕЛНО МИШЉЕЊЕ број 5/22

Вербално изражавање или гестикулација приликом обављања службеног разговора са службеником суда, којима се омаловажава његова личност и рад, представља понашање судије – председника суда које није у складу са Етичким кодексом судија.

Такво понашање судије није у складу са принципом стручности и одговорности (принцип 3, тачке 3.4 и 3.5), принципом достојанствености (принцип 4, тачке 4.1, 4.2) и принципом оданости принципима Етичког кодекса (принцип 7, тачка 7.1), јер је судија дужан да у свакој прилици оставља утисак беспрекорног понашања. Као лице које има право и дужност да од учесника у поступку и запослених у суду захтева да се у међусобној комуникацији понашају пристojно, обзирно и с поштовањем, судија и сам има обавезу да се тако понаша према запосленима у суду, ради очувања сопственог угледа и угледа функције коју обавља и развијања и одржавања добрих колегијалних односа.

3. СТРУЧНОСТ И ОДГОВОРНОСТ

Судија треба да поседује теоријско и практично знање и вештине потребне за одговорно, стручно и ефикасно вршење судијске функције. Судија има право и обавезу на стручно усавршавање и обуку о трошку Републике Србије, у складу са посебним законом.

3.4. Судија је дужан да одржава ред и пристojност у свим поступцима пред судом и да се у опхођењу са странкама, адвокатима, судијама поротницима, другим учесницима у поступку и судским особљем понаша пристojно, обзирно и с поштовањем.

3.5. Судија је дужан да развија и одржава добре колегијалне односе и стручну сарадњу са другим судијама.

4. ДОСТОЈАНСТВЕНОСТ

Судија је дужан да у обављању судијске функције и у поступцима ван суда развија стандарде понашања који доприносе очувању угледа и достојанства суда и судија.

4.1. Судија мора да се уздржава од недоличних поступака, као и од поступака који могу нарушити поверење јавности у суд.

4.2. Судија је дужан да чува углед суда и судијске функције кроз писану и изговорену реч.

7. ОДАНОСТ ПРИНЦИПИМА ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

Судија је дужан да се у свакој прилици придржава Етичког кодекса и принципи овог кодекса су начин живота судије.

7.1. Судија је дужан да у свакој прилици оставља утисак беспрекорног понашања.

НАЧЕЛНО МИШЉЕЊЕ број 6/22

Понашање судије који у образложењу одлуке, поред навођења разлога из којих је одлуку донео, коментарише поступке председника суда које је овај предузео или најавио да ће предузети у вези поступања судије у том предмету, представља понашање судије које није у складу са Етичким кодексом судија.

Такво понашање судије није у складу са принципом стручности и одговорности (принцип 3, тачка 3.5), принципом достојанствености (принцип 4, тачке 4.1 и 4.2) и принципом оданости принципима Етичког кодекса (принцип 7, тачка 7.1), јер је судија дужан да развија и одржава добре колегијалне односе са другим судијама и да се у свакој прилици уздржи од поступака који могу нарушити не само његов, већ и ауторитет и углед других судија, достојанство судијске професије и поверење јавности у судство у целини.

3. СТРУЧНОСТ И ОДГОВОРНОСТ

Судија треба да поседује теоријско и практично знање и вештине потребне за одговорно, стручно и ефикасно вршење судијске функције. Судија има право и обавезу на стручно усавршавање и обуку о трошку Републике Србије, у складу са посебним законом.

3.5. Судија је дужан да развија и одржава добре колегијалне односе и стручну сарадњу са другим судијама.

4. ДОСТОЈАНСТВЕНОСТ

Судија је дужан да у обављању судијске функције и у поступцима ван суда развија стандарде понашања који доприносе очувању угледа и достојанства суда и судија.

4.1. Судија мора да се уздржава од недоличних поступака, као и од поступака који могу нарушити поверење јавности у суд.

4.2. Судија је дужан да чува углед суда и судијске функције кроз писану и изговорену реч.

7. ОДАНОСТ ПРИНЦИПИМА ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

Судија је дужан да се у свакој прилици придржава Етичког кодекса и принципи овог кодекса су начин живота судије.

7.1. Судија је дужан да у свакој прилици оставља утисак беспрекорног понашања.

НАЧЕЛНО МИШЉЕЊЕ број 7/22

Дрско и агресивно понашање којим омета рад запослених у јавној установи у коју је дошао ради коришћења њених услуга или такво обраћање запосленом у државном органу, представља понашање судије које није у складу са Етичким кодексом судија.

Такво понашање судије није у складу са принципом достојанствености (принцип 4 тачке 4.1 и 4.2) и принципом оданости принципима Етичког кодекса (принцип 7 тачка 7.1), јер је судија дужан да у свакој прилици оставља утисак беспрекорног понашања и да се и у обављању судијске функције и у поступцима ван суда понаша на начин који доприноси очувању угледа и достојанства суда, а да се уздржи од недоличних поступака којима се они урушавају.

4. ДОСТОЈАНСТВЕНОСТ

Судија је дужан да у обављању судијске функције и у поступцима ван суда развија стандарде понашања који доприносе очувању угледа и достојанства суда и судија.

4.1. Судија мора да се уздржава од недоличних поступака, као и од поступака који могу нарушити поверење јавности у суд.

4.2. Судија је дужан да чува углед суда и судијске функције кроз писану и изговорену реч.

7. ОДАНОСТ ПРИНЦИПИМА ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

Судија је дужан да се у свакој прилици придржава Етичког кодекса и принципи овог кодекса су начин живота судије.

7.1. Судија је дужан да у свакој прилици оставља утисак беспрекорног понашања.

НАЧЕЛНО МИШЉЕЊЕ број 8/22

Непоступање по налозима које је Високи савета судства издао у складу са својим законским овлашћењима, представља понашање судије које није у складу са Етичким кодексом судија.

Такво понашање судије није у складу са принципом достојанствености (принцип 4 тачка 4.1) и принципом оданости принципима Етичког кодекса (принцип 7 тачка 7.1), јер је судија дужан да у свакој прилици оставља утисак беспрекорног понашања. Право и дужност судије је да одлучује о томе да ли је понашање других у складу са законом, као и о њиховој одговорности због кршења закона. Управо с тога, а ради очувања поверења јавности у свој рад, судија пре свега има обавезу да се и сам понаша у складу са законом и на закону заснованим одлукама надлежних државних органа.

4. ДОСТОЈАНСТВЕНОСТ

Судија је дужан да у обављању судијске функције и у поступцима ван суда развија стандарде понашања који доприносе очувању угледа и достојанства суда и судија.

4.1. Судија мора да се уздржава од недоличних поступака, као и од поступака који могу нарушити поверење јавности у суд.

7. ОДАНОСТ ПРИНЦИПИМА ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

Судија је дужан да се у свакој прилици придржава Етичког кодекса и принципи овог кодекса су начин живота судије.

7.1. Судија је дужан да у свакој прилици оставља утисак беспрекорног понашања.

НАЧЕЛНО МИШЉЕЊЕ број 9/22

Одлазак у току радног времена у ресторан на ручак са адвокатима који су пуномоћници странака у поступку у коме поступа и примање поклона од њих, представља понашање судије које није у складу са Етичким кодексом судија.

Такво понашање судије није у складу са принципом непристрасности (принцип 2, тачке 2.2, 2.3, 2.8), принципом достојанствености (принцип 4, тачке 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5 и 4.6) и принципом оданости принципима Етичког кодекса (принцип 7, тачка 7.1), јер је судија, ради очувања сопственог угледа и поверења јавности у суд, дужан да се понаша тако да избегне ситуације које могу довести у сумњу његову непристрасност, или могу створити утисак да своју функцију користи ради остварења личног интереса. Судија је дужан да се на такав начин понаша и у личним односима са адвокатима, посебно када су пуномоћници странака у поступку у коме поступа.

ЕТИЧКИ КОДЕКС СУДИЈА

2. НЕПРИСТРАСНОСТ

Судија је дужан да **непристрасно води поступак** по својој савести, у складу са властитом проценом чињеница и тумачењем права, уз обезбеђење правичног суђења, суђења у разумном року и поштовања процесних права странака гарантованих Уставом, законом и међународним актима.

2.2. Судија у обављању судијске функције, својим понашањем у суду и ван суда, **одржава и јача поверење јавности и странака у поступку у непристрасност судија и судова.**

2.3. Судија је дужан да се уздржи од суђења у поступцима у којима постоје разлози који доводе у сумњу његову непристрасност. **Сумњу у непристрасност судије нарочито подстичу породичне, пријатељске, пословне, социјалне и сличне везе са странкама и њиховим заступницима.**

2.8. Судија је дужан да ван суда, у својим личним односима са припадницима правне професије, **избегава ситуације које би оправдано могле да изазову сумњу у његову непристрасност.**

4. ДОСТОЈАНСТВЕНОСТ

Судија је дужан да у обављању судијске функције и у поступцима ван суда развија стандарде понашања који доприносе **очувању угледа и достојанства суда и судија.**

4.1. Судија мора да се **уздржава од недоличних поступака, као и од поступака који могу нарушити поверење јавности у суд.**

4.2. Судија је дужан да **чува углед суда и судијске функције** кроз писану и изговорену реч.

4.3. Судија, као лице изложено сталном суду јавности, слободно и својевољно, **прихвата лична ограничења**, која му намеће судијска функција.

4.4. Судија не сме да користи положај судијске функције ради остваривања **сопствених интереса**, интереса чланова своје породице или других лица, нити сме да дозволи другима лицима да оставе утисак да се било ко налази у таквом посебном положају да може да утиче на рад судије.

4.5. Судија и чланови његове породице неће тражити нити примати било какве поклоне, завештање, **позајмицу или услугу везано за поступање** или пропуштање у обављању судијске функције, нити ће судија дозволити да то учини неко од судског особља.

4.6. Судија је дужан да се **уздржава од сваког поступка којим се ствара утисак о постојању корупције у суду**.

7. ОДАНОСТ ПРИНЦИПИМА ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

Судија је дужан да се у свакој прилици придржава Етичког кодекса и принципи овог кодекса су начин живота судије.

7.1. Судија је дужан да у свакој прилици оставља утисак **беспрекорног понашања**.

НАЧЕЛНО МИШЉЕЊЕ број 10/22

Када судија на рочишту, пред странкама и њиховим пуномоћницима, наведе нешто што може створити утисак (инсинуација) да други судија тог суда од њега очекује да буде пристрасан у корист једне странке у поступку, као и када даје негативне коментаре о раду и понашању тог судије, такво понашање није у складу са Етичким кодексом судија.

Такво понашање судије није у складу са принципом стручности и одговорности (принцип 3, тачка 3.3) и принципом достојанствености (принцип 4, тачке 4.1 и 4.2), јер је судија, ради очувања поверења јавности у суд, сопственог угледа и угледа других судија и развијања и одржавања добрих колегијалних односа са другим судијама, дужан да се уздржи од јавног изношења негативних коментара о раду и поступцима других судија.

ЕТИЧКИ КОДЕКС СУДИЈА

3. СТРУЧНОСТ И ОДГОВОРНОСТ

Судија треба да поседује теоријско и практично знање и вештине потребне за одговорно, стручно и ефикасно вршење судијске функције. Судија има право и обавезу на стручно усавршавање и обуку о трошку Републике Србије, у складу са посебним законом.

3.5. Судија је дужан да развија и одржава добре колегијалне односе и стручну сарадњу са другим судијама.

4. ДОСТОЈАНСТВЕНОСТ

Судија је дужан да у обављању судијске функције и у поступцима ван суда развија стандарде понашања који доприносе очувању угледа и достојанства суда и судија.

4.1. Судија мора да се уздржава од недоличних поступака, као и од поступака који могу нарушити поверење јавности у суд.

4.2. Судија је дужан да чува углед суда и судијске функције кроз писану и изговорену реч.